

กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย
PUBLIC HEALTH LABORATORY DIVISION

โรคพยาธิตัวติด

พยาธิเข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร

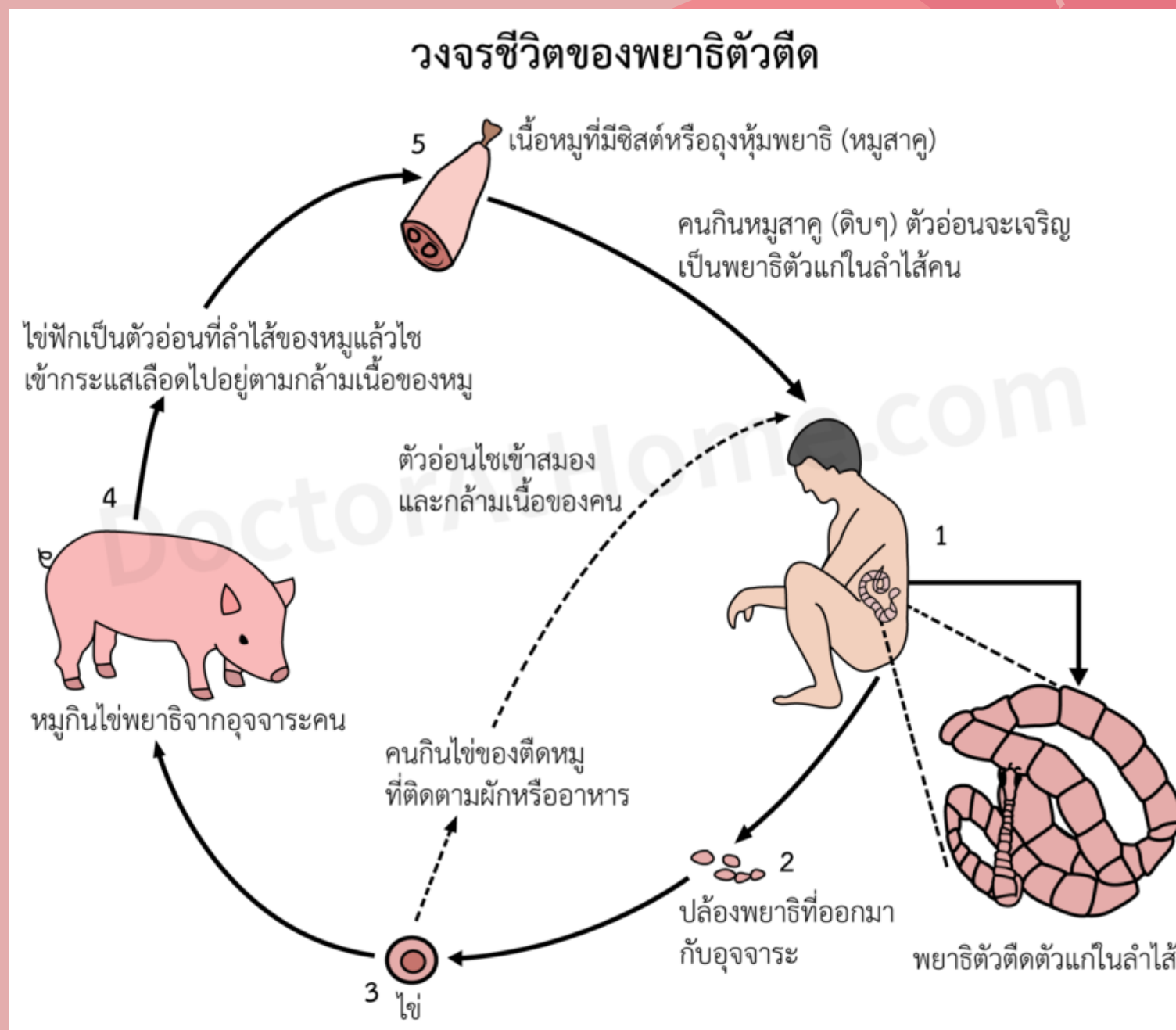
พยาธิตัวติด เข้าสู่ร่างกายได้จากการกินเนื้อหมูหรือเนื้อวัวปรุงไม่สุกที่ปนเปื้อนตัวอ่อนของพยาธิเข้าไป จากนั้นตัวอ่อนจะฝังตัวเจริญเติบโตเป็นตัวแก่ในลำไส้จนทำให้เกิดโรคได้

สาเหตุของโรค

เมื่อคนกินไข่ของพยาธิติดหมูที่ปนเปื้อนในอาหาร ผักสด ผลไม้ หรือน้ำเข้าไป หรือเกิดการขย้อนปล้องสุกของพยาธิติดหมูที่อยู่ในลำไส้กลับขึ้นไปในกระเพาะอาหาร จะทำให้พยาธิตัวอ่อนในไข่ฟักตัวออกมาแล้วไชเข้ากระแสเลือด ไปเติบโตเป็นถุงตัวติด ลักษณะแบบเดียวกับเม็ดสาคุในเนื้อหมู สามารถพบตามกล้ามเนื้อทั่วร่างกาย แม้แต่กล้ามเนื้อหัวใจ ส่วนพยาธิติดวัวจะไม่ทำให้เกิดโรคถุงพยาธิติดวัวในคน เนื่องจากพยาธิตัวอ่อนที่ฟักออกมาจากไข่พยาธิติดวัวมักจะตายหากอยู่ในคน ทำให้ไม่เกิดอันตราย เหมือนกินไข่พยาธิติดหมู

วงจรชีวิต

จะอาศัยอยู่ในลำไส้เล็กของคน จะใช้ส่วนหัวเกาะที่ผนังลำไส้ และปล่อยให้ลำตัวแขวน เคลื่อนไหวเป็นอิสระในลำไส้ พยาธิตัวติดมีลักษณะตัวแบนๆ คล้ายเส้นบะหมี่ พยาธิติดหมูมีขนาดเล็กและสั้นกว่าพยาธิติดวัว โดยมีขนาดประมาณ 2-4 เมตร ส่วนพยาธิติดวัวโดยปรกติจะมีขนาดยาว *5-10 เมตร พยาธิจะสลัดปล้องสุกเป็นท่อนๆ ออกมาเป็นคราวปนออกมากับอุจจาระ สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า บางครั้งปล้อง พยาธิอาจไชออกมาจากรูก้น ทำให้คนไข้รู้สึกคันก้น ภายในปล้องพยาธิเต็มไปด้วยไข่ พยาธิ เมื่อปล้องพยาธิแตกไข่จะออกมาที่อุจจาระและกระจายอยู่ตามพื้นดิน

อาการ

ระยะแรกๆมักจะไม่มีอาการ เมื่อมีพยาธิสะสมมากๆเป็นเวลานานจะทำให้เกิดอาการ เช่น ท้องอืด แน่นท้อง เจ็บบริเวณชายโครงขวา ออกร้อนบริเวณหน้าท้อง ถ้าปล่อยไว้นานๆ จะมีอาการอักเสบของท่อน้ำดี ตัวเหลือง ตาเหลือง ตับโต มีไข้ บางรายอาจกลายเป็นมะเร็งท่อน้ำดีในตับ และอาจถึงตายได้

การรักษา

การรักษาพยาธิตัวติด ต้องใช้ยาเฉพาะสำหรับพยาธิ ยาจะทำลายผิวนอกของ พยาธิ และทำให้พยาธิเป็นอัมพาต ปกติหมอจะให้ยาตามน้ำหนักตัวของคนไข้ และมัก แนะนำให้คนไข้กินยาก่อนนอน เพื่อลดผลข้างเคียงของยาที่เกิดขึ้นในคนไข้ได้